

Protocol speciaal onderwijs (SBAO)/ Speciaal Onderwijs (SO)

Dit protocol is een volgende versie van het protocol voor de volledige opening van het basisonderwijs. Deze nieuwe versie omvat enkele verruimingen en verduidelijkingen gebaseerd op het kabinetsbesluit van 24 juni 2020. Uit dat besluit volgen ook enkele verruimingen voor het speciaal (basis)onderwijs die gelden vanaf 1 juli 2020. We willen hier specifiek benoemen dat scholen om praktische redenen ervoor kunnen kiezen om de eventuele verruimingen bij de start van het schooljaar 2020-2021 in te laten gaan.

Het protocol is opgesteld door PO-Raad, AOb, CNV Onderwijs, FvOv, en AVS, in afstemming met LECSO/SBO Werkverband, Vivis en Siméa, Ouders & Onderwijs en het Lerarencollectief. Het dient als handreiking voor de sector bij het opstarten van de scholen. Het kabinetsbesluit tot het heropenen van de scholen is leidend. In dit protocol wordt ingegaan op een aantal praktische aspecten rondom veiligheid en hygiëne waar rekening mee gehouden kan worden. Dit protocol kan gezien worden als een handreiking voor eigen nadere invulling. Bij de volledige opening zijn scholen en werknemers niet gehouden aan het onmogelijke.

Versie 25 juni 2020

De volgende regels zijn van toepassing:

1. Alle leerlingen in het sbao en so gaan naar school. Voor het vso is een eigen protocol beschikbaar.
2. Tussen leerlingen hoeft geen 1,5 meter afstand bewaard te worden.
3. Tussen alle volwassenen moet onderling 1,5 meter afstand bewaard worden.
4. De school zorgt ervoor dat leerlingen vaak hun handen wassen.
5. Na school gaat iedereen direct naar huis of de BSO.

Daarnaast blijven de hygiënemaatregelen van het RIVM van kracht – zoals het OMT aangeeft, is het extra van belang dat die worden nageleefd. Het gaat daarbij om:

- Een goede melding en monitoring van besmettingen;
- Het strikt toepassen van triage wanneer ouders/verzorgers en andere volwassenen de school binnentreden (zie voor meer informatie: [rivm.nl/documenten/triage-bezoekers](https://www.rivm.nl/documenten/triage-bezoekers));
- Het strikt toepassen van de overige hygiënemaatregelen.

Bij de uitvoering van dit protocol wordt de medezeggenschapsraad betrokken op basis van de WMS, waarbij de termijnen voor overleg in redelijkheid worden ingevuld, zodanig dat snel besluiten kunnen worden genomen.

Basis

100% van de leerlingen, 100% van de tijd fysiek onderwijs.

I Algemeen			
1	Algemene RIVM richtlijn Veiligheidsrisico's	Scholen hanteren de RIVM-richtlijn: lci.rivm.nl/richtlijnen/ covid-19 . Specifiek zijn de volgende maatregelen van kracht: <ul style="list-style-type: none">Tussen leerlingen hoeft geen 1,5 meter afstand bewaard te worden.Tussen alle volwassenen moet onderling 1,5 meter afstand bewaard worden.Scholen melden zich bij de GGD wanneer sprake is van een ongewoon aantal leerlingen met ziekteverschijnselen per groep (zie hoofdstuk IV).	
2	Fysiek contact	<ul style="list-style-type: none">Volwassenen houden 1,5 meter afstand van elkaar.Iedereen wast goed zijn/haar handen en meerdere keren per dag voor tenminste 20 seconden.Er worden geen handen geschud.Hoesten/niezen in de elleboog.Niet aan je gezicht zitten.Voor sommige doelgroepen van leerlingen is het noodzakelijk dat er afwijkende besluiten genomen moeten worden door de school.	
3	Hygiënemaatregelen	Scholen dragen er zorg voor dat de algemene hygiënevoorschriften van het RIVM zoveel mogelijk worden nageleefd: www.rivm.nl/hygienerichtlijnen/basisscholen . Denk hierbij aan: <ul style="list-style-type: none">Handen wassen met water en zeep: begin schooluren, voor de pauze, na de pauze, na toiletgang¹.Gebruik van papieren handdoekjes.Oppervlakten reinigen met water en zeep². Een of meerdere personeelsleden moeten verantwoordelijk worden gesteld voor de uitvoering van deze hygiënemaatregelen. Specifiek zijn de volgende maatregelen van kracht: <ul style="list-style-type: none">Scholen dragen er zorg voor dat de algemene hygiënevoorschriften van het RIVM zo veel mogelijk worden nageleefd.Personeelsleden dragen géén persoonlijke beschermingsmiddelen. Indien een individueel personeelslid toch behoefte heeft aan persoonlijke beschermingsmiddelen, kan daarover overlegd worden. Vanuit veiligheidsoverwegingen is het niet nodig.	
4	Hygiëneregeling leermiddelen en ondersteuningsvormen	Leermiddelen, speelgoed, speelmaterialen, devices en werkplek dienen bij gebruik door meerdere leerlingen met regelmaat schoon gemaakt te worden met water en zeep. Ook materialen die met regelmaat door meerdere leerkrachten worden gebruikt worden met regelmaat schoon gemaakt met water en zeep. Voor elektronica: gebruik oppervlaktesprays voor elektronica. De hygiënemaatregelen gelden ook voor materialen van leerlingen zoals (handgrepen op) rolstoel, tillift, hoor- en solo-apparatuur en andere aan de leerling gerelateerde zaken die noodzakelijk zijn voor de schoolgang.	
5	Schoonmaak	Dagelijks intensieve schoonmaak door schoonmaakprofessionals. De nadruk ligt op contactpunten en de toiletbediening. Prullenbakken worden dagelijks geleegd.	

- Handdesinfectie voor kinderen is alleen effectief bij juist gebruik, dus onder toezicht. Wanneer het op enige manier mogelijk is de kinderen te laten handenwassen heeft dit sterk de voorkeur en beleid zou daar op moeten zijn gericht. Er speelt een gezondheidsrisico door aanwezigheid van desinfecterende producten. Is regelmatig handen wassen niet mogelijk, dan zou handdesinfectie alleen onder toezicht en in de bovenbouw moeten plaatsvinden.
- Desinfectie van oppervlakten heeft geen toegevoegde waarde ten opzichte reinigen met water en zeep. Daarnaast geeft het aanwezig zijn van deze middelen een gezondheidsrisico in klaslokalen. Het RIVM adviseert geen oppervlaktedesinfectie op scholen toe te passen.

II Aanwezigheid van leerlingen, ouder(s)/verzorger(s) en externen op school en lesaanbod

1	Aanwezigheid van leerlingen op school en (les)aanbod	<ul style="list-style-type: none"> • Alle leerlingen gaan volledig naar school. Tussen leerlingen onderling hoeft geen 1,5 meter afstand gehandhaafd te worden. • Voor groepsactiviteiten zoals schoolreisjes, schoolkampen, vieringen, musicals en excursies gelden de algemene richtlijnen vanuit de overheid m.b.t. bijeenkomsten buiten het reguliere lesaanbod. De afweging over het al dan niet organiseren van groepsactiviteiten wordt op school- of bestuursniveau gemaakt binnen de richtlijnen van het RIVM. • Voor muziekonderwijs geldt specifiek: zang en gebruik van blaasinstrumenten is voor leerlingen in het primair onderwijs toegestaan. • Voor groepsactiviteiten zoals schoolreisjes, schoolkampen, vieringen, musicals en excursies gelden de algemene richtlijnen vanuit de overheid m.b.t. bijeenkomsten buiten het reguliere lesaanbod. De afweging over het al dan niet organiseren van groepsactiviteiten wordt op school- of bestuursniveau gemaakt binnen de richtlijnen van het RIVM. • Voor muziekonderwijs geldt specifiek: zang en gebruik van blaasinstrumenten is voor leerlingen in het primair onderwijs toegestaan. • Voor bewegingsonderwijs, zie protocol en bijlagen in PO/SO: kvlo.nl/hulp-en-advies/onderwijs.html.
2	Consequenties voor les op afstand	Alleen voor de leerlingen die vanwege de RIVM richtlijnen, geen fysiek onderwijs mogen volgen.
3	Aanwezigheid in de school van ouder(s)/verzorger(s), vrijwilligers, stagiaires en (externe) professionals	Met het strikt toepassen van triage is aanwezigheid in de school van ouder(s)/verzorger(s), vrijwilligers, stagiaires en (externe) professionals toegestaan. Volwassenen houden te allen tijde 1,5 m afstand tot elkaar en passen strikt de hygiënevoorschriften toe.
4	Oudergesprekken	Oudergesprekken kunnen in de school plaatsvinden met het strikt toepassen van triage en de 1,5 m afstand.

III In en rondom schoolgebouw

1	Schoolplein	Op het schoolplein geldt eveneens de 1,5m afstand tussen volwassenen.
2	Looproutes in de school	De school hanteert looproutes.
3	Binnenkomst en looproutes door school	<ul style="list-style-type: none">Om voldoende afstand tussen volwassenen te garanderen kunnen scholen ervoor kiezen om te werken met gespreide breng- en haaltijden of het schoolplein (deels) benutten om volwassenen te spreiden.Na school gaat iedereen direct naar huis of de BSO
4	Leerlingenvervoer	De gemeente organiseert het leerlingenvervoer voor de kinderen in het speciaal (basis) onderwijs op de reguliere wijze. De koepelorganisatie voor het Bedrijfspersonenvervoer heeft haar eigen coronaprotocol. Meer informatie over het taxivervoer vindt u via: knv.nl/wp-content/uploads/2001/10/Sectorprotocol-leerlingen-en-kinderopvangvervoer-met-bijlage-RIVM.pdf

IV Gezondheid

1	Medisch handelen	Medische handelingen kunnen zonder extra persoonlijke beschermingsmiddelen worden uitgevoerd. Indien een individueel personeelslid toch behoefte heeft aan persoonlijke beschermingsmiddelen, kan daarover overlegd worden. Vanuit veiligheidsoverwegingen is het niet nodig. Wanneer intensieve medische of verpleegkundige zorg in het regulier én speciaal (basis)onderwijs moeten worden uitgevoerd waarbij normaal gesproken handschoenen worden gedragen, wordt geadviseerd deze nu ook te dragen. Extra middelen, zoals mondkapjes, zijn niet nodig.
2	Wegstuurbeleid	<ul style="list-style-type: none">Wanneer een personeelslid gedurende de dag klachten ontwikkelt zoals genoemd in paragraaf 4, gaat het personeelslid naar huis.Wanneer een leerling gedurende de dag klachten ontwikkelt zoals genoemd in paragraaf 3, gaat de leerling naar huis, dit geldt niet voor leerlingen uit groep 1 en 2 met neusverkoudheid zonder verdere COVID-19 klachten.Als de leerling koorts en/of benauwdheidsklachten heeft dan worden eventuele broers/zussen hierover geïnformeerd en gaan ook naar huis. De leerling gaat dan ook niet naar de BSO.Gebruik geen temperatuurmeting als indicator. Zonder uitzondering moet een leerling of personeelslid met klachten naar huis. Een temperatuurmeting bij twijfel kan juist onduidelijkheid geven. <p>Specifiek is de volgende maatregel van kracht:</p> <ul style="list-style-type: none">Als een kind ziek wordt, wordt hij/zij direct door een ouder/ verzorger opgehaald.

IV Gezondheid

3	Thuisblijf regels – gezondheid leerlingen	<p>De school past de adviezen en richtlijnen van het RIVM toe. lci.rivm.nl/richtlijnen/covid-19#index_Ziekte--Besmettelijkheid.</p> <ul style="list-style-type: none">Voor leerlingen in groep 1 of 2 van de basisschool geldt dat zij bij een neusverkoudheid gewoon naar school mogen, behalve:<ul style="list-style-type: none">als het kind ook koorts heeftkinderen contact hebben met iemand met een bevestigde COVID-19 infectie en daarover zijn geïnformeerd door de GGD.er een volwassene in het gezin van het kind klachten heeft die kunnen wijzen op het nieuwe coronavirus (zie rivm.nl/coronavirus-covid-19). Dan moet het kind thuisblijven en is het belangrijk om het kind te testen.Voor leerlingen vanaf groep 3³ geldt dat zij thuisblijven:<ul style="list-style-type: none">bij verkoudheidsklachten of andere klachten die passen bij COVID-19 (neusverkoudheid, loopneus, niezen, keelpijn, lichte hoest, verhoging of koorts en/of plotseling verlies van reuk of smaak);het kind een volwassen gezinslid heeft met passend bij COVID-19 (koorts en/of benauwdheidsklachten) <p>Voor meer informatie zie: lci.rivm.nl/langdurig-neusverkouden-kinderen.</p> <ul style="list-style-type: none">Wanneer een leerling positief getest is op corona moet hij/zij tenminste 7 dagen thuisblijven en uitzieken. De leerling mag pas weer naar school en de opvang als hij/zij na deze 7 dagen ook 24 uur geen klachten meer heeft. Zie voor meer informatie over thuisblijven: lci.rivm.nl/leefregelsAls iemand in het huishouden van de leerling koorts boven 38 °C en/of benauwdheidsklachten heeft, blijft de leerling ook thuis.Als iedereen binnen het huishouden 24 uur geen klachten heeft, mag de leerling weer naar school en de opvang.Als iemand in het huishouden van de leerling getest is voor COVID-19 en een positieve uitslag heeft, moet de leerling wachten tot die persoon 24 uur klachtenvrij is en dan 14 dagen ná het laatste contact met die persoon, thuisblijven. Zie voor meer informatie: lci.rivm.nl/informatiebriefhuisgenootthuis.Bij een ongewoon aantal leerlingen met klachten (vanaf drie leerlingen per groep) neemt de school contact op met de GGD. <p>Specifiek zijn de volgende maatregelen van kracht:</p> <ul style="list-style-type: none">Iedereen met één of meer van bovengenoemde klachten kan zich laten testen. Zie m.b.t. de instructies ook rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-covid-19/testenLeerlingen met klachten worden zo mogelijk getest door de GGD met toestemming van ouder(s)/verzorger(s), volgens het landelijk testbeleid.Leerlingen die behoren tot een risicogroep kunnen worden vrijgesteld van fysiek onderwijs (beslissing van ouder(s)/verzorger(s) in overleg met de school en de behandelend arts).Leerlingen van wie gezinsleden tot een risicogroep behoren, kunnen worden vrijgesteld van fysiek onderwijs (beslissing van ouder(s)/verzorger(s) in overleg met de school en de behandelend arts).
---	---	---

3. Niet elke school hanteert het begrip groep 3, bedoeld wordt alle leerlingen vanaf het derde leerjaar.

IV Gezondheid		
4	Thuisblijf regels – gezondheid personeel	<p>De school past de adviezen en richtlijnen van het RIVM toe. Vanaf 1 juni moet iedereen in Nederland met de volgende klachten thuis blijven:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Verkoudheidsklachten: Neusverkoudheid, loopneus, niezen, keelpijn • Hoesten. • Verhoging of koorts > 38°C • Moeilijk ademen/benauwdheid. • Plotseling verlies van reuk of smaak (zonder neusverstopping). • Wanneer een personeelslid positief getest is op corona moet hij/zij tenminste 7 dagen thuisblijven en uitzieken. Het personeelslid mag pas weer naar school als hij/zij na deze 7 dagen ook 24 uur geen klachten meer heeft. Zie voor informatie: lci.rivm.nl/leefregels. Als iemand in het huishouden van het personeelslid koorts boven 38 °C en/of benauwdheidsklachten heeft, blijft het personeelslid ook thuis. Als iedereen binnen het huishouden 24 uur geen klachten heeft, mag het personeelslid weer naar school. • Als iemand in het huishouden van het personeelslid getest is voor COVID-19 en een positieve uitslag heeft, moet het personeelslid wachten tot die persoon 24 uur klachtenvrij is en dan 14 dagen ná het laatste contact met die persoon, thuisblijven. Zie voor informatie: lci.rivm.nl/informatiebriefhuisgenootthuis • Personeelsleden met klachten nemen contact op met de arbo-/bedrijfsarts. <p>Specifiek zijn de volgende maatregelen van kracht:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Iedereen met één of meer van bovengenoemde klachten kan zich laten testen. Zie m.b.t. de instructies ook rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-covid-19/testen • Personeelsleden die in een risicogroep vallen, kunnen worden vrijgesteld van werk op school (keuze medewerker in overleg met de arbo-/bedrijfsarts of behandelend arts en werkgever). • Personeelsleden met gezinsleden die in een risicogroep vallen, kunnen worden vrijgesteld van werk op school (keuze medewerker in overleg met de werkgever en behandelend arts). • Een personeelslid dat niet tot de risicogroep behoort maar zich wel ernstig zorgen maakt, gaat hierover in gesprek met zijn werkgever. In dat gesprek wordt beoordeeld of tot afspraken gekomen kan worden over de precieze invulling van de werkzaamheden. Indien een individueel personeelslid toch behoefte heeft aan persoonlijke beschermingsmiddelen, kan daarover overlegd worden. Vanuit veiligheidsoverwegingen is het niet nodig. • Medische informatie van het personeelslid wordt niet gedeeld met de werkgever of collega's. • De arbo-/bedrijfsarts kan hierbij betrokken worden.

V Capaciteit		
1	Beschikbaarheid personeel	Bij afwezigheid van personeel wordt (indien mogelijk) vervangen. Indien er geen vervanging is, kunnen de mogelijkheden van thuisonderwijs door de school onderzocht worden. Dit is afhankelijk van de duur van afwezigheid van de leerkracht, zoals ook in de reguliere situatie.